

VÝVOJ LEGALIZACE KONOPÍ VE SPOJENÝCH STÁTECH AMERICKÝCH

THE CANNABIS LEGALIZATION PROGRESS IN THE UNITED STATES OF AMERICA

TOMÁŠ KRATINA^{a,b}, HANA TOŠNAROVÁ^a, MIROSLAV MATĚCHA^a

^a National Drug HQ Criminal Police and Investigation Service, Czech Republic

^b Czech Technical University in Prague, Faculty of Biomedical Engineering, Czech Republic

Abstrakt: Snahy o legalizaci konopí, v právním pojetí charakterizované jako statut dekriminalizace, legalizace pro lékařské účely a legalizace rekreačního užívání, celosvětově více či méně rezonují napříč společnostmi. Spojené státy americké, federativní prezidentská republika, členěná do padesáti států a jednoho federálního distriktu, šesti závislých území (Portoriko, Severní Mariany, Guam, Americké Panenské ostrovy, Americká Samoa a atol Palmyra) a deseti malých ostrovů či útesů, se v otázkách legalizace konopí v některých oblastech velmi zásadně liší. Určité stupně legalizace nebo dekriminalizace zde mají, až na výjimky, zavedeny téměř všechny státy, ale na druhou stranu jsou státy, kde je jakékoliv nakládání s konopím striktně zakázáno. Přehledová studie mapuje přístup všech států USA k otázkám legalizace nebo ne-legalizace konopí a jeho produktů.

Klíčová slova:

Legalizace konopí; Cannabis; rekreační užívání marihuany; lékařské využití marihuany; Spojené státy americké; dekriminalizace

ÚVOD

Aktivita občanského či politického charakteru, směřující k legalizaci konopných produktů z rostliny druhu *Cannabis* pro rekreační nebo lékařské využití, jsou častým celosvětovým tématem odborných i laických diskusí. Současně globálně vnímáme určité snahy, zejména občanských organizací a některých politických uskupení, které prosazují minimalizaci právních postihů za držení či konzumaci konopných produktů. Spojené státy americké, rozdělené do jednotlivých fede-

rálních států s často odlišnými názory na různou problematiku, zažívají v uplynulých dekádách boom v legalizaci konopí. Cílem přehledové recenzované studie je přinést ucelený pohled na vývoj a průběh legalizačních procesů spojených s konopím napříč celými Spojenými státy americkými (dále jen „USA“) po začátek roku 2021. Autoři kladou důraz na podrobné zmapování situace a konkretizaci přístupu jednotlivých federálních států k otázce a hlavně stupni legalizace konopí. Současně uvádí na pravou míru některé

terminologické fráze v souvislosti s legalizačními procesy, které bývají laicky mnohdy chybně interpretovány (např. dekriminlizace, rekreační užívání apod.). Skupina autorů si naopak neklade za cíl žádným způsobem hodnotit politickou situaci a společensko-politické názory, nejen v USA, které jsou s legalizačními procesy přímo spojené.

METODA ZPRACOVÁNÍ DAT

Americký statistický úřad (United States Census Bureau) rozděluje USA do čtyř hlavních regionů (viz obr. 1). Konkrétně regiony Západ, Středo západ, Severovýchod a Jih.¹ Při zpracování určujících údajů budeme vycházet právě z uvedeného členění. Podklady pro vyhledávání odborné literatury byly získávány zadáním klíčových slov: „US cannabis legalization,“ „US marijuana legalization,“ „US medical marijuana,“ „US cannabis law,“ ve vyhledávači Google Scholar. Upřednostněny byly články typu review article nebo review study opatřené identifikačním symbolem DOI z odborných nakladatelství. Další údaje byly čerpány z veřejně dostupných informací na webových stránkách amerických státních orgánů a regionálního tisku. Získané informace jsou analyzovány, systematizovány, vybrány informace korespondující se zaměřením studie a zpracované výsledky publikovány. Autoři jsou si vědomi faktu, že otázka legalizace marihuany v USA, ať už pro lékařské nebo rekreační užití, se v čase dynamicky mění. Je tedy třeba uvést, že aktuálnost publikovaných dat se vztahuje k lednu roku 2021, kdy předmětný článek vznikl.

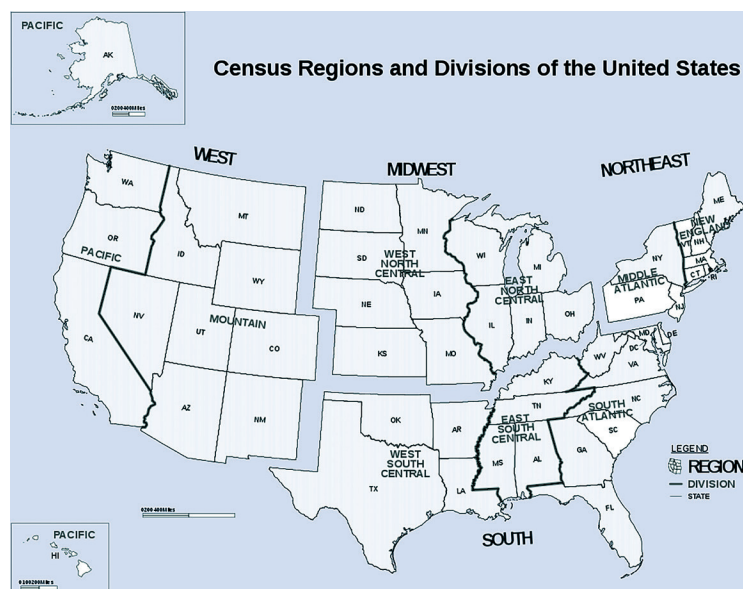
ZÁKLADNÍ POJMOVÝ APARÁT POUŽÍVANÝ PRO ČLÁNEK

Konopí – včetně technického konopí znamená produkt z rostliny konopí (*Cannabis sativa*), který je popsán jak v mezinárodních, tak i národních právních předpisech. Jednotná Úmluva o omamných látkách z roku 1961 hovoří o ko-

nopí jako o omamné látce (zde obsahuje konopí i pryskyřici z konopí).²

Rostlina konopí – rod kvetoucích rostlin z rodiny *Cannabaceae* – konopí seté (*Cannabis sativa*), konopí indické (*Cannabis indica*) a konopí rumištní (*Cannabis ruderalis*).³ Po generace se rostlina využívala k výrobě konopných vláken a z nich konopných provazů či lodních lan, plachet či jako topivo. I dnes má své průmyslové, kosmetické a farmaceutické využití. Konopná semena lze použít na výrobu oleje obsahujícího nenasycené mastné omega-6 a omega-3 kyseliny, spolu s řadou vitaminů a minerálů.⁴ Listy a květy lze po smíchání s vazelínou, včelím voskem nebo kokosovým olejem použít na výrobu mastí. Nejznámější je však konopí pro své psychoaktivní účinky díky v něm obsažené látce THC (delta-9-tetrahydrocannabinol), kde se zpracovávají zejména květy nebo listy (marihuana). Je známa řada vyšlechtěných odrůd, které obsahují vyšší podíl psychoaktivních látek.

Marihuana – slangový název, pod nímž je známa sušina rostliny konopí, nejčastěji zneužívaná návyková látka. Může jít také o substanci s určitými léčebnými účinky (léčebné konopí), ale též psychotropní látku, která se získává usušením květenství samičích rostlin konopí s obsa-

▲ Obr. 1 – Členění USA do regionů¹

hem tetrahydrokanabinolu (THC) nad 0,3 %. Nejpodstatnější chemickou složkou, která zajímá pěstitele marihuany, nejsou alkaloidy, jako u jiných rostlin, ale kanabinoidy. Konopí je produkuje jako jediná rostlina na světě.⁵

THC – tetrahydrokanabinol, (angl. **tetrahydrocannabinol**, zkráceně **THC**, též **delta-9-tetrahydrokanabinol**) byl poprvé izolován roku 1960, jde o jeden z více než sto čtyřiceti kanabinoidů (k tomu je ještě nutno odlišovat přírodní a syntetické, které však mnohdy nejsou chemickou strukturou podobné rostlinným kanabinoidům). THC je hlavní psychoaktivní látkou rostliny nacházející se především v květenství konopí. V čisté formě má THC podobu průhledných krystalků.⁶ Hlavní biologicky aktivní stereoizomer, (-)-*trans*- Δ^9 -THC se ve farmacii označuje názvem dronabinol.

CBD - kanabidiol, (angl. cannabidiol) patří do skupiny kanabinoidů, které se v přírodě vyskytují pouze v rostlinách konopí. CBD je po THC druhým nejdůležitějším z nich. Chemickou strukturou jsou si látky CBD a THC podobné. U látky CBD ale není prokázáno, že v organismu vyvolává psychoaktivní účinky tak jako THC, tj. na rozdíl od THC přímo nestimuluje kanabinoidní receptory CB1 a CB2. Funguje také jako inhibitor řady účinků THC.⁷

Konopí pro léčebné účely, značí konopí a kanabinoidy, které jsou dostupné na základě lékařského předpisu, v konkrétní formě, v zákonem stanovené podobě a koncentraci. Léčebné konopí lze podávat různými způsoby, včetně tobolek, pastilek, extraktů, tinktur, transdermálních náplastí, orálních nebo dermálních sprejů, a vaporizací či kouřením usušené rostliny. Syntetické kanabinoidy, jako je dronabinol a nabilon, jsou v některých zemích dostupné jen na lékařský předpis. Výhody spočívají zejména v možnosti využívat konopí jako lék pro mírnění nepříjemných symptomů i k léčbě samotných příčin vážných nemocí. Využívá se tak například v souvislosti s roztroušenou skle-

rózou, migrénami, Parkinsonovou nemocí, různými typy rakovin, depresemi atd.^{6,8} Mezi země, mimo popisované USA, které legalizovaly lékařské užívání konopí, patří Austrálie, Brazílie, Kanada, Kolumbie, Chile, Chorvatsko, Kypr, Česká republika, Finsko, Německo, Řecko, Izrael, Itálie, Jamajka, Libanon, Lucembursko, Severní Makedonie, Malta, Nizozemsko, Nový Zéland, Peru, Polsko, Portugalsko, Srí Lanka, Thajsko, Uruguay a Velká Británie.⁹ Některé země mají přísnější právní předpisy, které povolují pouze užívání izolovaných kanabinoidních drog, jako jsou Sativex nebo Epidiolex.¹⁰

Legalizace konopí – proces zpřístupnění konopí a konopných produktů obsahujících psychoaktivní látku THC širší veřejnosti k užívání, za určitých podmínek, které nastavuje konkrétní národní legislativa. Státy, které konopí legalizovaly, přijaly v této souvislosti právní normy, které upravují problematiku tzv. léčebného užívání konopí, pěstování konopí a jeho prodej, držení a užívání konopí. Případné sankce jsou uplatněny v souladu s národními právními předpisy.¹¹ Často je pojem legalizace zaměňován s termínem dekriminalizace (viz níže).

Dekriminalizace – legislativní proces, při kterém jednání spočívající v nedovoleném nakládání s malým množstvím konopí a konopnými produkty není ze strany státu postihováno v trestněprávní rovině. Většinou je klasifikováno a řešeno jako mírnější postih s nižšími sankcemi, zpravidla ve správní rovině jako přestupek, či odklon jako jiná možnost (např. formou léčby v některých státech). Dekriminalizace je některými státy považována za částečnou legalizaci (a někdy se hovoří i o plné) přístupu uživatelů k vysoce potentnímu konopí (s obsahem psychotropní látky THC vyšším, než povoluje zákon) a jeho užívání, které však není konopím pro léčebné nebo terapeutické účely.¹²

Rekreační užívání konopí – jde o abúzus (zneužívání) konopí a konopných produktů spotřebiteli, kteří jej neužívají z důvodu léčebného,

ale relaxačního, či jiného. Nejčastější formou je kouření či inhalace produktů konopí (sušina, pryskyřice z konopí – hašiš, konopný olej, a jiné produkty).⁵

MEZINÁRODNÍ SMLOUVA V OBLASTI NÁVYKOVÝCH LÁTEK

Globální propojení současného světa, které pozorujeme v souvislosti se stále se zlepšující dopravní a komunikační infrastrukturou, má kromě pozitivních přínosů (např. ekonomický a hospodářský růst) také neblahý vliv na pašování narkotik, včetně transportu napříč kontinenty. Lze říci, z hlediska závažnějších forem páchané trestné činnosti, že se již málokdy setkáváme s drogovou trestnou činností, která by probíhala pouze na konkrétně ohraničeném území a podíleli by se na ní pouze jednotlivci. Spíše se jedná o problém globální, kdy aktéry jsou mezinárodní gangy operující na více územích, i několika států, neřídka celých kontinentů. V této příčinné souvislosti tudíž nejsou represivní ani justiční orgány jednotlivých států schopny tuto nelegální činnost samy rozkrývat, dokumentovat a trestat. V takových případech se uplatňuje policejní a justiční spolupráce, která musí být právně podpořena patřičnými mezinárodními smlouvami. Jedním z nejvýznamnějších pramenů je bezesporu Jednotná Úmluva o omamných a psychotropních látkách z roku 1961 ve znění Protokolu z roku 1972. Signující státy se zavázaly jednak k možnostem legálního použití omamných a psychotropních látek za účelem lékařského použití, především jako látek tišících bolest nebo pro vědecké účely, a zároveň přislíbily boj s nelegálním zacházením a obchodem. Konkrétně je v preambuli deklarováno, že „*toxikomanie (používání omamných látek) je pohromou pro jednotlivce a je hospodářským a sociálním nebezpečím pro lidstvo.*“ Státy a ostatní instituce se zavazují předcházet možnostem nelegálního zacházení s narkotiky a koordinovaně spolupracovat a bojovat proti všem

formám trestné činnosti spojené s nelegálním obchodem.² V souvislosti s tématem příspěvku se budeme dále soustředit na rostlinu Cannabis a její produkty. Již v článku 1 Úmluvy, který nese název Definice, je v písmenu b) uvedeno: „Výraz „konopí“ označuje kvetoucí nebo plodnosný vrcholík rostliny konopí (s výjimkou zrn a listů, které nemají vrcholíky), z něhož pryskyřice nebyla vyloučena, bez ohledu na jeho použití.“ Dále pak v písmenu c): „Výraz rostlina konopí označuje každou rostlinu z rodu Cannabis“ a písmenu d): „Výraz „konopná pryskyřice“ označuje oddělenou, surovou nebo čišťenou pryskyřici získanou z rostliny konopí“.² V Úmluvě se dále hovoří o kontrole a zvláštním ustanovení o možném pěstování konopných látek k jiným než zakázaným (nelicencovaným) činnostem, jako je nelegální nakládání a obchod s nimi. Autoři se z tohoto pragmatického důvodu oprávněně domnívají, že veškeré současné legalizační tendence mohou být v přímém rozporu s touto úmluvou.

Stručně lze k legalizačním tendencím v některých státech USA uvést v zajímavostech příklad z Massachusetts: Marihuana je zde legální pro osoby, které dovršily 21 let věku. Držení je omezeno na 1 oz (1 oz = 1 unce = cca 28,3 g). Pěstovat je dovoleno 6 rostlin v případě jedné osoby nebo 12 rostlin v případě více dospělých osob v jedné domácnosti. Marihuana musí být zabezpečena - uzamčena, aby byly „*děti a domácí mazlíčci v bezpečí*“. Řídit vozidlo pod vlivem marihuany není dovoleno. Je zde též stanoveno, že jednotlivá města, zaměstnavatelé nebo jiné orgány a instituce mohou mít v oblasti užívání marihuany vlastní politiku a je tedy potřeba se vždy informovat, co je a co není legální.¹³

Stát Colorado, který je proslulý zřejmě nejliberálnější pro-konopnou politikou, což k neličnosti mnohých obyvatel s sebou přináší, mimo jiné, i konopnou turistiku: Věková hranice pro zákonné nakládání s marihuanou je zde stanovena též na 21 let. Jakýkoli prodej nebo sdílení

s osobou mladší je nezákonné. Koupit lze až 1 unci marihuany najednou (doporučuje se v licencovaném obchodě). Mezi dospělými (21 let a více) se lze vzájemně poskytnout též maximálně 1 unci, nikoli však za úplatu (pozn. autorů - z důvodu zdanění takového prodeje). Legální držení je též omezeno množstvím 1 oz. Užívání jakýmkoli způsobem (kouření, konzumace, vaporizace) je na veřejných místech zakázáno. Též je zakázáno užívat marihuanu na federální půdě (národní parky, národní lesy), jelikož federálním zákonem USA je užívání marihuany stále zakázáno. Prodej marihuany je dle zákonů zdaněn a podléhá zvláštním sazbám daně.¹⁴

STRUČNÁ HISTORIE VZNIKU USA

Pro úplnost článku, v mnoha ohledech popisujícím okolnosti týkající se státního zřízení USA, politického, hospodářského a ekonomického systému, uvádíme pro lepší orientaci stručnou historii USA. Až do konce 15. století (1492), kdy ke břehům Ameriky doplul evropský objevitel Kryštof Kolumbus, bylo území současných USA obýváno mnoha polokočovnými indiánskými kmeny. V 16. a 17. století na území proudilo množství evropských kolonizátorů, převážně ze Španělska, Anglie, Francie, Švédska a Nizozemí. Do tohoto období se také datuje vznik první trvalé britské osady Jamestown. Počínaje rokem 1619 začalo dovážení otroků z Afriky, kteří zde pracovali převážně v britských koloniích. Před vyhlášením nezávislosti tvořily Spojené státy třináct anglických kolonií, které sloužily jako zdroj nerostných a hospodářských surovin, jež nebyly v Evropě k dispozici. Způsob, podmínky a důvody kolonizátorství můžeme rozdělit na dva typy: 1) severní kolonie – Kolonizátoři se rekrutovali převážně z britských protestantů, kteří prchali z Anglie v souvislosti s náboženským pronásledováním. Kládli si za cíl vytvořit nové podmínky pro prosperující život jich samotných a jejich rodin. Zakládaly se zde malé podniky a výroba byla směřována převážně k vlastní potřebě. Po

svých kolonizátorech dostal jeden z regionů název Nová Anglie.

2) jižní kolonie – Velkou úlohu hrálo vykořisťování založené na práci otroků na velkostatech, pěstování monokulturních plodin a jejich následný export. Zřízení zde bylo postaveno na základě koloniální smlouvy.

V letech 1756 až 1763 došlo k válečnému konfliktu mezi Anglií a Francií. Předmětem sporu se stala severní území a vliv na ně. Vítězně ze sedmileté války vzešla Anglie, avšak byla tak extrémně ekonomicky vyčerpána válečnými výdaji, že došlo k hospodářské krizi. Anglie jakožto metropole se tak rozhodla válečné náklady „naučtovat“ na vrub svých osadníků, kteří tyto severní kolonie užívali. Zvyšovaly se tak poplatky a daně, což vyústilo ve velké protesty proti Anglii. Jako příklad uvádíme např. daně z cukru, čaje, skla nebo zákon o pečetí (označení zboží anglickou pečetí). Již jsme uváděli, osadníkům se daně nezamlouvaly a považovali je za hrubost až nehoráznost ze strany Anglie a docházelo k množství demonstrací a konfliktů. Jako největší můžeme uvést tzv. bostonský masakr. Britskými vojáky bylo zastřeleno pět severoamerických demonstrantů. Další konflikty, např. tzv. Boston Tea Party (Bostonské pití čaje) roku 1773, kdy severoameričtí osadníci vysypali do moře náklad čaje z britských lodí, vyústily ke svolání prvního kontinentálního kongresu v září 1774 ve Filadelfii. Zúčastnění osadníci podporovali návrat k dřívější situaci, chtěli ukončit omezující opatření a mít větší vliv na politický život v kolonii. U vládce Velké Británie, krále Jiřího III., se však výsledky kongresu nesetkaly se souhlasným projevem, nýbrž rozhodl o dalších, ještě tvrdších omezujících opatřeních. To vyvolalo v koloniích velkou vzpouru, která nasměrovala kurz k vyhlášení nezávislosti. Na druhém kongresu ve Filadelfii představil Thomas Jefferson Deklaraci nezávislosti Spojených států amerických, kterou však Anglie dle předpokladů nepřijala a vyhlásila

válku, jež následovala v letech 1776 až 1783. Anglie byla i za přispění vojsk Francie, Španělska a Holandska vojensky poražena. Z této doby jsou známé též osobnosti John Adams, Benjamin Franklin a George Washington, které spolu s již jmenovaným Thomasem Jeffersonem považujeme za zakladatele. Poražená Anglie uznala nezávislost Spojených států v roce 1783 podpisem Pařížské smlouvy. V roce 1787, resp. 1789, se všechny státy usnesly na přijetí Ústavy Spojených států, která zaručovala soukromé vlastnictví, dále udržovala statut otroctví, určovala systém federální republiky a hájila práva a individuální záruky občanů. George Washington se ve volbách v roce 1789 stal prvním prezidentem Spojených států.¹⁵

Ústava, která je platná dodnes, stanoví, že USA jsou prezidentskou federální republikou, která má tři nezávislé pravomoci – výkonnou, zákonodárnou (legislativní) a soudní.

Můžeme říci, že válka za nezávislost USA byla první liberální revolucí v historii, která předurčovala další dekolonizační tendence.

SOUSTAVA PRÁVA V USA

Právo USA je situováno do několika úrovní. Nejvýznamnějším dokumentem je Ústava Spojených států, ve které je zakotveno federální právo a občanské svobody. Federální právo a federální zákony by měly být platné a závazné pro všechny státy USA. Federální moc je však do jisté míry omezena nebo naopak prohloubena zákony konkrétního státu. Převážná část tzv. „živého práva“, což představuje např. právo smluvní, občansko-právní, majetkové trestní a rodinné, je tvořena jednotlivými státy samostatně a může se i podstatně lišit. Ve Spojených státech se uplatňuje právní tradice anglického práva s prvky práva zvykového.¹⁶

Právo USA můžeme rozdělit na několik úrovní:

- Federální zákon – federální právo vychází z Ústavy a přímá jej Kongres.
- Státní právo – přijímají jej státní vlády.

- Místní právo – pravomoci městských částí, krajů, měst nebo zvláštních okresů.

Federální drogové zákony a zákon o regulovaných (kontrolovaných) látkách, které by měly být nadřazeny vlastním zákonům států, upravují držení, obchodování a výrobu a kontrolu drog. Zákon o regulovaných látkách byl přijat v roce 1970 za úřadu prezidenta Richarda Nixona. Dával právo federální jurisdikci mít dohled nad konkrétními rostlinami a chemickými látkami. Zavedl též systém klasifikace těchto látek. Zákon o zneužívání drog z roku 1986 a 1988 umožnil zahrnout do zákona o regulovaných látkách další syntetické drogy. Dále stanovil povinné minimální tresty pro federální obchodování s drogami, a to v souvislosti s tím, o jakou látku se jednalo a jaké bylo její množství. Tento zákon měl dále za následek vytvoření Úřadu pro národní politiku kontroly drog (ONDCP).

Vybrané citace z drogových zákonů týkající se obchodu s marihuany:

Sankce za obchodování s méně než 50 kilogramy marihuany zahrnují trest odnětí svobody až na 5 let a pokutu až do výše 250 000 USD za první porušení. Druhé porušení s sebou nese až 10 let a pokutu 500 000 USD. Obchodování s 50–99 kilogramy marihuany může znamenat za první porušení až 20 let vězení nebo 1 milion USD. Větší množství zapříčiní přísnější tresty.

Pěstování marihuany je považováno za výrobu stejně jako například výroba metamfetaminu. Osobě přistižené s 1–49 kusy rostlin marihuany může hrozit až 5 let vězení a pokuta až 250 000 \$. Osobě přistižené s více než 1 000 rostlinami může za první porušení zákona hrozit 10 let vězení a pokuta až 10 milionů USD.¹⁷ Výroba nelegálních drog v blízkosti škol nebo dětských hřišť může vést k dvojitým pokutám a trestům.¹⁷

Příklady důsledků držení drog v některých státech:

V Illinois může být za držení méně než 2,5 gramu marihuany udělena pokuta až 1 500 \$ a / nebo trest odnětí svobody až 30 dní. Za

držení mezi 2,5 - 10 gramy může být udělena stejná pokuta s trestem odnětí svobody až na 6 měsíců, zatímco zadržení s 15 - 100 gramy heroinu, kokainu nebo metamfetaminu může vést k trestnému činu s trestem od 4 do 15 let vězení a / nebo pokutě až do výše 200 000 \$.

V Massachusetts je držení unce (28 gramů) marihuany, nebo méně, trestáno pokutou 100 \$ a zabavením drog.

V Texasu je držení méně než 2 uncí marihuany trestáno pokutou až do výše 2 000 \$ a / nebo až 180 dní ve vězení, 2-4 unce mohou mít následky až rok ve vězení a / nebo pokutu až do výše 4 000 \$. Držení marihuany mezi 4 uncemi a 5 librami může vést k odsouzení do státní věznice na dobu mezi 180 dní až dvěma lety a pokutě až do výše 10 000 \$.¹⁸

Federální zákony USA hodnotí marihuanu jako drogu dle Schedule I Drugs (Controlled Substances Act). Veškeré držení, distribuce, pěstování

nebo prodej je postaveno mimo zákon. Některé státy vydaly své vlastní samostatné zákony a předpisy pro léčebné nebo rekreační užití marihuany (zmapování je cílem této studie). Federální úřady a orgány činné v trestním řízení se zaměřují spíše na zločinecké organizace, nikoli na jednotlivce. Avšak současný generální prokurátor Jeff Sessions, který je velkým odpůrcem legalizace, se snaží o kriminalizaci a odstranění ochrany pěstitelů, prodejců i samotných uživatelů marihuany k léčebným účelům. Dovolíme si citovat jeho slova: „Legalizace vede k většímu zneužívání a federální zákon zůstává v platnosti.“ Tímto dává jasně najevo, že národní právo je zcela jistě v rozporu s federálními zákony.¹⁹

Konzumace marihuany pro lékařské účely je v některých státech podmíněna lékařskou diagnózou konkrétních, taxativně vymezených onemocnění. Jak již bylo uvedeno, zákony postihující drogové trestné činy se v jednotlivých

▼Tab. 1 – Federální tresty za obchodování s marihuanou¹⁸

Droga	Množství	1. porušení zákona	2. porušení zákona*
Marihuana	Směs marihuany: 1000 kg nebo více Počet rostlin: 1000 ks a více	Minimálně 10 let odnětí svobody. V případě smrti nebo vážného tělesného zranění: minimálně 20 let nebo odnětí svobody Pokuta jednotlivce: maximálně 10 milionů dolarů Pokuta skupina: maximálně 50 milionů dolarů	Minimálně 20 let nebo doživotí. V případě smrti nebo vážného tělesného zranění: trest doživotí Pokuta jednotlivce: maximálně 20 milionů dolarů Pokuta skupina: maximálně 75 milionů dolarů
Marihuana	Směs marihuany: 100 až 999 kg Počet rostlin: 100 až 999 ks	Minimálně 5 let, maximálně 40 let. V případě smrti nebo vážného tělesného zranění: minimálně 20 let odnětí svobody Pokuta jednotlivce: maximálně 5 milionů dolarů Pokuta skupina: maximálně 25 milionů dolarů	Minimálně 10 let odnětí svobody. V případě smrti nebo vážného tělesného zranění: trest doživotí Pokuta jednotlivce: maximálně 20 milionů dolarů Pokuta skupina: maximálně 75 milionů dolarů
Marihuana	Hašiš: více než 10 kg Směs marihuany: 50 až 99 kg Hašišový olej: více než 1 kg Počet rostlin: 50 až 99 ks	Maximálně 20 let. V případě smrti nebo vážného tělesného zranění: minimálně 20 let odnětí svobody Pokuta jednotlivce: maximálně 1 milion dolarů Pokuta skupina: maximálně 5 milionů dolarů	Maximálně 30 let. V případě smrti nebo vážného tělesného zranění: trest doživotí Pokuta jednotlivce: maximálně 2 miliony dolarů Pokuta skupina: maximálně 10 milionů dolarů
Marihuana	Směs marihuany: méně než 50 kg (ale nezahrnuje 50 nebo více rostlin marihuany bez ohledu na hmotnost) Počet rostlin: 1 až 49	Maximálně 5 let. Pokuta jednotlivce: maximálně 250 tisíc dolarů Pokuta skupina: maximálně 1 milion dolarů	Maximálně 10 let. Pokuta jednotlivce: maximálně 500 tisíc dolarů Pokuta skupina: maximálně 2 miliony dolarů

státech liší. Federální úřady však mohou kdykoli zasáhnout a jurisdikci převzít. Převážnou většinu trestné činnosti však řeší místní národní autority.

Pro přehled uvádíme některé orgány, které se drogovou trestnou činností a vymáháním práva zabývají:

- Drugs Enforcement Administration (DEA)
- Federal Bureau of Investigation (FBI)
- US Marshals Service (USMS)
- Department of Homeland Security (DHS)
- US Postal Inspection Service
- Bureau of Alcohol, Tobacco, Firearms and Explosives (ATF)

Porovnání federálních trestů za obchodování s marihuánou. (Autoři jsou si vědomi skutkové podstaty rozdílu, a tím i vyšší trestní sazby, mezi přechováváním a obchodováním.)

Mnoho let je marihuana zařazena do tzv. Schedule I Drugs (Controlled Substances Act), je tedy považována za vysoce nebezpečnou látku bez jakéhokoliv lékařského využití. (Na stejném seznamu je např. heroin nebo extáze.)²⁰

SITUACE V OBLASTI LEGALIZACE KONOPÍ – REGION ZÁPAD USA

Předmětné oblasti zahrnují následující státy: Aljaška, Arizona, Colorado, Hawaii, Idaho, Kalifornie, Montana, Nevada, Nové Mexiko, Oregon, Utah, Washington, Wyoming.¹

Aljaška – Plná legalizace od roku 2014 na základě právního aktu *Alaska Statute Chapter 17.38: The Regulation of Marijuana*. Legální využití konopí pro léčebné účely a dekriminalizace přechovávání marihuany. Povolené držení 1 unce marihuany nebo 6 rostlin konopí, povolený věk od 21 let.²¹

Arizona – V listopadu roku 2020 proběhlo z občanské iniciativy veřejné hlasování o dekriminalizaci marihuany pod názvem *2020 Arizona Proposition 207*, na základě kterého se

většina voličů (60,03 %) vyjádřila pro dekriminalizaci. Dospělý od 21 let může přechovávat 1 unci marihuany a pěstovat maximálně 6 rostlin konopí pro osobní použití. Legální využití konopí pro léčebné účely platí od roku 2011.^{22,23}

Colorado – Plná legalizace. Povolené rekreační užívání marihuany od roku 2014 pro dospělé na základě veřejného hlasování *Colorado Amendment 64* z listopadu 2012. Dospělý může držet 1 unci marihuany a pěstovat maximálně 6 rostlin konopí pro vlastní potřebu. Není nezákonné bezúplatně poskytnout jako dar (kvůli vymáhání daně, pozn. autorů) až 1 unci marihuany osobě starší 21 let. Legální léčebné využití od roku 2000 – *Colorado Amendment 20*. Léčebné užívání je odlišeno od rekreačního užívání. Je zde pravděpodobně nejliberálnější přístup k otázkám legalizace a rekreačního užívání, přičemž z Colorada existuje velké množství studií mapujících předmětnou problematiku. Legalizační aktivity zde vedly k tzv. „Cannabis tourism.“^{24,25,26}

Hawaii – Dospělým je povoleno léčebné užívání konopí od roku 2015 na základě *The Act 241* a legální rekreační užívání marihuany. Není dovoleno přechovávání, to je trestáno pokutou. Od ledna roku 2020 však došlo k jisté dekriminalizaci, neboť před uvedeným datem bylo možné trestat držení marihuany uvězněním, záznamem v rejstříku trestů či vysokou pokutou.^{27,28}

Idaho – Nelegální pro jakékoliv účely. V roce 2015 prošel pokus o legalizaci CBD oleje, ale následně byl vetován gubernérem.^{29,30}

Kalifornie – Plně legální pro dospělé. Pro lékařské účely konopí legální od roku 1996 na základě *Compassionate Use Act of 1996*, pro rekreační účely marihuana legální od roku 2018, resp. od 2016, kdy proběhlo veřejné hlasování

Proposition 64 o legalizaci a jejím volném prodeji. Je legální přechovávat 1 unci marihuany a s tou je možné dále nakládat (transportovat, upravovat, zdarma poskytnout jinému dospělému apod.) a pěstovat maximálně 6 rostlin konopí.^{31,32}

Montana – Plně legální pro dospělé. Pro léčebné účely konopí legální od 2004 na základě *Montana Medical Marijuana Act*. Od ledna 2021 bylo povoleno pro rekreační účely přechovávání 1 unce marihuany a 4 rostliny konopí po veřejném hlasování *Initiative 190*.³³

Nevada – Plně legální pro dospělé. Léčebné využití je dovoleno od roku 2001 na základě hlasování *Assembly Bill 453*, tomu předcházela dvě hlasování roku 1998 a 2000. Rekreační užívání marihuany je legální od ledna 2017 po voličské iniciativě *Question 2*. Je možné přechovávat 1 unci marihuany a 6 rostlin konopí, přičemž v jedné rezidenci nesmí být více jak 12 rostlin konopí.^{34,35}

Nové Mexiko – Stát, ve kterém platí legalizace konopí pro léčebné, respektive výzkumné účely nejdéle, a to od roku 1978, kdy bylo zlegalizováno na základě *Controlled Substances Therapeutic Research Act*. Od roku 2007 je pro léčebné účely dostupná veřejnosti po lékařském doporučení na základě *Senate Bill 523*. Rekreační užívání marihuany je nelegální, platí ale dekriminalizace a trestem jsou relativně nízké pokuty za přechovávání. Je pravděpodobné, že roku 2021 dojde k legalizaci rekreačního užívání marihuany, neboť se předpokládá schválení dokumentu *House Bill 356*, který má legalizaci umožnit.^{36,37,38}

Oregon – Plně legální pro dospělé od 21 let. První stát, ve kterém došlo k dekriminalizaci marihuany, a to již roku 1973. Léčebné užití konopí je legální od roku 1998 na základě veřej-

ného hlasování *Oregon Ballot Measure 67*. Rekreační užívání marihuany je povoleno od roku 2014 po hlasování v *Oregon Legalized Marijuana Initiative, Measure 91*. Dospělý může na veřejnosti přechovávat až 1 unci, v soukromí až 8 uncí marihuany. Na jednu rezidenci se smí pěstovat maximálně 4 rostliny konopí.^{39,40}

Utah – Nelegální pro rekreační užívání marihuany. První stát, který roku 1915 marihuanu zakázal. Legální je pro vybrané léčebné účely od listopadu 2018. V březnu roku 2020 byla otevřena první konopná lékárna. Konopí pro tyto účely může pocházet z laboratorně testovaných odrůd a z lékáren. Dokument *House Bill 195* umožňuje od roku 2018 pěstovat a užívat konopí osobám v terminálních stádiích závažných onemocnění.^{41,42}

Wyoming – Nelegální pro jakékoliv účely. Stát má nejtvrdší opatření pro potírání drogové trestné činnosti. Od roku 2015 je povoleno pro léčebné užívání malého množství CBD oleje.^{43,44}

Washington – Plně legální pro dospělé. Léčebné využívání od roku 1998, kdy *Initiative 692* umožnila lékařům předepisovat konopí. Užívání marihuany pro rekreační účely je povoleno od listopadu 2012 na základě *Initiative 502*. Pěstovat konopí v jakémkoliv množství je však trestným činem.^{45,46}

SITUACE V OBLASTI LEGALIZACE KONOPÍ – REGION STŘEDOZÁPAD USA

Oblast zahrnují následující státy: Indiana, Illinois, Iowa, Jižní Dakota, Kansas, Michigan, Minnesota, Missouri, Nebraska, Ohio, Severní Dakota, Wisconsin.¹

Illinois – Plně legální pro dospělé. Léčebné užívání je legální od roku 2013 na základě *Compassionate Use of Medical Cannabis Pilot Program Act 2013*. Dekriminalizace se dotýká jednak sní-

žení pokuty za přechovávání marihuany a také za řízení vozidla pod vlivem hlavní psychotropní účinné látky rostliny *Cannabis*, stanovením hraniční hladiny 5ng/ml delta-9-THC v krvi. Rekreační užívání marihuany je legální od ledna 2020 díky schválení dokumentu *House Bill 1438*. Legálně je možné přechovávat až 1 unci marihuany, není dovoleno pěstovat rostliny.^{47,48}

Indiana – Nelegální pro rekreační užívání. Nelegální pro léčebné využití pouze s malými výjimkami pro omezené množství CBD od roku 2018 na základě *Act 52*.^{49,50}

Iowa – Legální lékařské využití a to pouze CBD oleje od roku 2014. Od roku 2020 rozšířeny podmínky pro léčebné využívání CBD na základě dokumentu *House File 2589*. Rekreační užívání marihuany je nelegální, dekriminalizace není aplikována, přechovávání je považováno za zločin.^{51,52}

Jižní Dakota – Plně legální marihuana pro dospělé bude od července roku 2021. Jedná se o první stát USA, který hodlá zlegalizovat léčebné a rekreační užívání současně. Legalizace nastane na základě dokumentu *South Dakota Constitutional Amendment a South Dakota Initiated Measure 26*. Legální bude přechovávat až 1 unci marihuany, pěstovat 3 rostliny konopí na jednoho dospělého s omezením 6 rostlin konopí na jednu rezidenci.^{53,54}

Kansas – Nelegální pro léčebné i rekreační využití. Dekriminalizace zde neproběhla. Roku 2018 guvernér podepsal dokument *SB 282*, kterým fakticky vyňal CBD olej z definice marihuany, čímž jej prakticky legalizoval.^{55,56}

Michigan – Plně legální pro dospělé. Léčebné využití je legální od roku 2008 na základě *Michigan Compassionate Care Initiative*. Rekreační užívání marihuany je povoleno od listo-

padu 2018 po veřejném hlasování v *Proposal 1*. Dospělý zde může přechovávat až 2,5 unce marihuany na veřejnosti, až 10 uncí v soukromí, může pěstovat až 12 rostlin konopí.^{57,58}

Minnesota – Legální pro konkrétně stanovené léčebné účely, nelegální pro rekreační účely. Určitá dekriminalizace je stanovena pro přechovávání méně jak 42,5 gramu marihuany. Léčebné užívání konopí je povoleno od května 2014, na základě čehož vznikl program *The Minnesota Medical Marijuana Act*. V uvedeném programu registrovaní pacienti mohou dostávat marihuanu pro útlum symptomů taxativně vyjmenovaných nemocí.^{59,60}

Missouri – Legální pro léčebné užití, nelegální je rekreační užívání, byla přijata dekriminalizace. Užití pro léčebné platí od listopadu 2018 na základě veřejného hlasování v rámci *Amendment 2*, první licencovaný prodej marihuany pro léčebné účely se uskutečnil v říjnu 2020. Od roku 2014 vzešel v platnost *House Bill 2238*, který legalizuje CBD olej pro léčebné využití. Dekriminalizace se týká snížení postihů za přechovávání marihuany a je účinná od roku 2014 na základě *Senate Bill 491*. Jinak je ale rekreační užívání nelegální.^{61,62}

Nebraska – Nelegální pro léčebné i pro rekreační účely.⁶³

Ohio – Legální pro léčebné využití, nelegální pro rekreační užívání, platí dekriminalizace. Lékařské využití konopí legalizováno v červnu 2016 na základě *House Bill 523*. Rekreační užívání marihuany není legální, platí však dekriminalizace, která je stanovena tak, že přechovávání do 100 g nebo bezúplatné předání do 20 g je považováno za přečin s finančním postihem. Více jak 200 g marihuany již může být trestáno vězením. Na druhou stranu, na základě dokumentu *Senate Bill 204*, pokud

je osoba přistižena při konzumaci marihuany, může přijít až na 6 měsíců o řidičské oprávnění. (Pokud jej vlastní.)^{64,65,66}

Severní Dakota – Legální pro léčebné užití, nelegální pro rekreační užívání, platí dekriminlizace. Léčebné užití konopí je legální od roku 2016 na základě hlasování v *Measure 5*. Dekriminalizace marihuany byla přijata v květnu 2019 dokumentem *House Bill 1050*, na základě kterého byl odstraněn trest uvězněním za přechovávání malého množství marihuany a maximální pokuta do 1000 USD.⁶⁷

Wisconsin – Stát povoluje částečně léčebné využití ve formě CBD oleje, marihuana je nelegální pro rekreační užívání. Léčebná aplikace je účinná na základě *Wisconsin Act 267* z roku 2014, které legalizuje aplikaci CBD oleje pro taxativně vyjmenovaná onemocnění. Přechovávání i malého množství marihuany je trestáno odnětím svobody a pokutou. Recidiva je trestána přísněji.^{68,69}

SITUACE V OBLASTI LEGALIZACE KONOPÍ – SEVEROVÝCHOD USA

Předmětný region zahrnuje státy: Connecticut, Delaware, Florida, Georgie, Jižní Karolína, Maine, Maryland, Massachusetts, New Hampshire, New Jersey, New York, Pensylvánie, Rhode Island, Severní Karolína, Vermont, Virginie.¹

Connecticut – Léčebné využití konopí bylo povoleno už v roce 2012. Dekriminalizováno bylo držení malého množství marihuany do 0,49 unce, trestem je pokuta. Držení až 4 uncí marihuany se v případě prvního porušení zákona trestá odnětím svobody až na 1 rok a pokutou 1000 USD. Opakované porušení již znamená trest ve výši 5 let a pokutu až trojnásobně vyšší. Držení jakéhokoliv množství v okruhu 450 metrů od školy navyšuje trest o 2 roky odnětí svobody. Pěstování, distribuce

či prodej konopí se trestá až 7 lety vězení a pokutou do 25000 USD. Zajímavostí je, že v Connecticutu byl otevřen první konopný hospic v USA.^{70,71,72}

Delaware – V roce 2015 podepsal guvernér státu Delaware zákon o dekriminlizaci pro držení a užívání malého množství marihuany pro vlastní potřebu od 21 let věku. Samotná účinnost nastala až v roce 2018. Jednotlivec může držet až 1 unci konopí. Od roku 2016 zákon dovoluje probační dohled před rozhodnutím o přestupku za držení marihuany. Snížen byl i trest za užívání marihuany na veřejných místech na pokutu ve výši 100 USD. Výroba či distribuce marihuany v jakémkoliv množství je trestným činem se sazbou až 5 let odnětí svobody a pokutou 10000 USD.^{73,74,75}

Florida – Floridský parlament schválil léčebné užívání konopí od roku 2016. Lékaři mohou předepisovat marihuanu na určité druhy nemocí, jako je např. rakovina, AIDS, epilepsie nebo žloutenka typu C. Osoby starší 21 let mají povoleno od roku 2018 držet 1 unci marihuany a pěstovat až 6 rostlin konopí. Velmi rozšířený je na Floridě konopný průmysl – pěstování konopí pro technické účely. Rekreační užití konopí dosud nebylo právně zakotveno. Legálně lze zakoupit konopné produkty s obsahem CBD. Držení až 20 gramů marihuany je považováno za přestupek s trestem maximálně jeden rok odnětí svobody a pokutou do 1000 USD. Prodej, distribuce či pěstování konopí až do množství 11 kg je trestným činem s trestem až 5 let a pokutou až 5000 USD. U nedovoleného nakládání s větším množstvím než 11 kg marihuany se jedná o velmi závažný trestný čin s trestem až 15 let vězení a pokutou až 200 000 USD.^{76,77}

Georgie – V roce 2017 přijali zákonodárci opatření k dekriminlizaci držení malého množství marihuany u dospělých starších 21

let v několika městech státu Georgia, které vstoupilo v účinnost v roce 2018. Do té doby bylo držení 1 unce trestáno vězením až na 1 rok. Nad uvedené množství se již, stejně jako u pěstování, výroby a distribuce, jednalo o závažný trestný čin, dle výše množství s trestní sazbou až 15 let odnětí svobody a vysokou pokutou až do 1 mil. dolarů. Je rovněž povoleno léčebné užití konopí od roku 2015 – CBD olej do 5% THC pod státní kontrolou.^{78,79,80}

Jižní Karolína – Pro rekreační ani léčebné užití není rostlina v Jižní Karolíně povolena. První skutek je přestupkem, ostatní pak trestným činem, ale za určitých podmínek lze používat od roku 2014 CBD oleje s nízkým obsahem THC do 0,9%. Ten je určen dětem s těžkou epilepsií, pokud to doporučí lékař. Tento stát je významným pěstitelům průmyslového konopí již od 18. století.^{81,82}

Maine – V roce 1975 stát dekriminalizoval držení malého množství marihuany. Rekreační užívání konopí bylo schváleno v roce 2016, pro něj se vyjádřilo přes 50% voličů (*The Marijuana Legalization Act*). Od ledna 2017 je povoleno pěstování a držení marihuany. Pravidla jsou nastavována průběžně, v roce 2019 byla přijata legislativa pro legální prodej a výrobu. Pacienti užívající léčebné konopí, které bylo poprvé povoleno již v roce 1999, mohou mít u sebe více než 2,5 unce marihuany a až 6 rostlin. Pro rekreační účely je dovoleno osobám starším 21 let držet až 2,5 unce sušiny a maximálně 3 dospělé rostliny konopí, 12 rostlin ve fázi růstu a nelimitované množství sazenic konopí, včetně veškeré sušiny z těchto rostlin. Stát Maine toleruje i držení hašiše a koncentrátů z konopí až do 5 gramů. V říjnu 2020 byl po 4 letech povolen prodej produktů z konopí k rekreačnímu užívání, prodej je zdaněn 10%. Tržby za léčebné konopí vystoupily v roce 2020 až na 111 milionů USD.^{83,84}

Maryland – Stát zakázal rekreační užívání marihuany. Proběhla pouze dekriminalizace v roce 2014. Podle zákona lze považovat držení marihuany do 10 gramů za přestupek, pro nějž jsou stanoveny striktní pokuty ve výši 100 USD za první porušení zákona, za druhé 250 a 500 USD za každé další porušení. V roce 2014 došlo i k povolení konopí pro léčebné účely formou licencovaných společností (pěstitelů a prodejců) a registrovaných pacientů. Léčebný program byl ale reálně spuštěn až v roce 2017 a zahrnuje konkrétně indikované nemoci.^{85,86,87}

Massachusetts – V roce 2008 voliči v Massachusetts dekriminalizovali držení malého množství marihuany. V roce 2015 se vyjádřilo téměř 54% voličů pro legalizaci marihuany k rekreačnímu užívání a už ke konci roku byl přijat příslušný právní předpis (*Regulation and Taxation of Marijuana Act 2016*). Léčebné konopí zde povolené od roku 2012 umožňuje pacientům držet až 10 uncí marihuany, s osobní spotřebou až na 60 dnů. Od věku 21 let lze držet a užívat marihuanu v množství do 1 unce a pěstovat maximálně 6 rostlin konopí (v obydlí, kde žije více osob až 12 rostlin). Rovněž je povoleno držení hašiše a extraktu z konopí do maximální váhy 5 gramů, u hašiše jde však o přestupek v držení nad 1 unci.^{88,89,90}

New Hampshire - V roce 2017 tento stát dekriminalizoval držení malého množství marihuany, byly sníženy pokuty za držení ¾ unce marihuany na polovinu sazby v rozmezí od 100 USD za první a druhý přestupek až do 2000 USD. Léčebné konopí je povoleno od roku 2013. Rekreační užívání není dovoleno. V roce 2018, v důsledku přijetí federálního zákona o kultivaci konopí, byl v New Hampshire otevřen první konopný obchod.^{91,92}

New Jersey – Právní základ k legalizaci byl položen dokumentem pod názvem *New Jersey*

Marijuana Legalization Amendment, který byl přijat listopadu 2020, tehdy pro legalizaci hlasovalo téměř 67% voličů. Prvotní úvahy a kroky k legalizaci byly učiněny již v roce 2018, kdy celkem 21 států přijalo opatření k legalizaci rekreačního konopí. Od 1. ledna 2021 může občan starší 21 let za zákonných podmínek držet a pěstovat konopí. V době přípravy tohoto článku však nebyla známa bližší data a podmínky k legalizaci. Léčebné konopí je legální od roku 2010.^{93,94}

New York – V roce 2019 uzákonil stát senátní návrh, který povolil dekriminální marihuany, tj. držení méně než 1 unce, které je sankcionováno pokutou 200 USD. Léčebné užití konopí je povoleno jen pro určité účely od roku 2014 (vaporizace, léky, CBD olej, aj., nikoli však kouření) guvernérem Andrewem Cuomo. Ministerstvo zdravotnictví uzákonilo program léčebného konopí pro pacienty. V té době celkem 5 pěstitelů mohlo provozovat několik výdejen konopí. Guvernér státu New York také vyzval státní orgány k provedení studie o legalizaci konopí včetně dopadů. Ministerstvem zdravotnictví byla zpracována zpráva s doporučením k legalizaci s odkazem na přínosy pro ekonomiku, veřejné zdraví a bezpečnost. Legislativa pro rozšiřující dekriminální užívání marihuany však nebyla přijata.^{95,96,97}

Pensylvánie – Povoluje jen léčebné konopí od roku 2016. Držení až 30 gramů marihuany je jen přestupkem, který lze trestat až 30 dny ve vězení a pokutou do 500 USD. Tresty za držení množství nad 30 gramů konopí se navyšují teoreticky až na rok ve vězení s pokutou do 5 000 USD. Pěstování, poskytnutí či prodej marihuany do 1 000 liber (asi 450 kg) je trestáno až 5 lety ve vězení s pokutou do 15 000 USD. Za množství drogy nad 1 000 liber se tresty zvyšují až na 10 let ve vězení s pokutou do 100 000

USD. Každé další odsouzení související s drogami zvyšuje potenciální sazby trestů na dvojnásobek. V průběhu roku 2020 byla guvernérem celkem 3x učiněna výzva k legalizaci konopí, ta však nebyla dosud realizována.^{98,99}

Rhode Island - Stát dekriminální držení marihuany do výše 1 unce, které je sankcionováno pokutou 150 USD. Pokud dojde ke třem porušením zákona v průběhu 18 měsíců, jsou ukládány vyšší pokuty a trest odnětí svobody. Rhode Island povoluje léčebné využití konopí již od roku 2006, stát tuto aktivitu reguluje. Na státním shromáždění bylo předloženo několik návrhů k legalizaci rekreačního konopí, ale neúspěšně.^{100,101}

Severní Karolína - Držení marihuany v množství do 1,5 unce podléhá dekriminální (vězení maximálně 30 dnů nebo pokuta), vyšší množství pak navyšuje tresty až na rok vězení a pokutu. Sankce za prodej, dodávku či výrobu se rapidně navyšují, pokud prodej proběhl v okruhu 300 stop, (cca 91 m) od areálu školy, pokud viníkovi bylo nad 21 let a pokud kupujícím byla mladistvá osoba či těhotná žena. Držení věcí sloužících k výrobě a užívání návykových látek lze trestat půl rokem ve vězení. Obecně je zakázáno rekreační užívání marihuany, léčebné konopí je povoleno od roku 2015 jen s výjimkami (CBD oleje pro určité diagnózy – např. epilepsii). V roce 2017 v referendu obyvatelé odmítli rekreační užívání marihuany.^{102,103}

Vermont – Ve státech USA zpravidla dochází k legalizaci konopí na základě plebiscitu. Výjimkou je stát Vermont, v němž tento krok v roce 2017 iniciovali sami zákonodárci. V lednu 2018 přijal Vermont dokument *An Act Related to Eliminating Penalties for Possession of Limited Amounts of Marijuana by Adults 21 Years of Age or Older*, kterým byla deklarována od července téhož roku možnost rekreační-

ho užívání marihuany osobami staršími 21 let. Dostupnost konopí v oficiálních obchodech se předpokládá až v roce 2022. Vermont v současné době nastavuje opatření k užívání a držení marihuany do množství 1 unce a pěstování 6 rostlin konopí na domácnost (ne však více než 2 dospělé rostliny). Je dovoleno mít doma produkci konopí z vlastního pěstování. Stejně jako v několika dalších státech je limit pro držení hašišu a koncentrátů z konopí do 5 g. Léčebné užití konopí bylo povoleno již v roce 2004.^{104,105,106}

Virginie - Konopí je zde nelegální, ale od července 2020 v rámci dekriminizace je držení malého množství marihuany do 1 unce považováno za držení pro vlastní potřebu a je přestupkem, který je postihován pokutou 25 USD. V roce 2015 Virginie schválila léčebné využití konopí, pacienti při léčbě těžké epilepsie na doporučení lékaře mohou užívat CBD olej s nízkým obsahem THC do 5% (Od roku 2019 se zvýšil povolený obsah až 10mg THC v dávce.) V roce 2018 byly schváleny státní výdejny léčebného konopí, kterých je ve státě aktuálně řádově několik jednotek.^{107,108,109}

SITUACE V OBLASTI LEGALIZACE KONOPÍ – JIH USA

Region zahrnuje státy: Alabama, Arkansas, District of Columbia, Kentucky, Louisiana, Mississippi, Oklahoma, Tennessee, Texas, West Virginia.¹

Alabama – Držení marihuany je v Alabamě trestným činem. V případě prvního porušení zákona - držení jednoho kilogramu konopí (2,2 libry) nebo menšího množství, se jedná o přestupek a lze za něj uložit až jeden rok vězení a pokutu do 2000 USD. Držení množství většího než jeden kilogram se považuje za závažný trestný čin, za který lze viníka odsoudit na jeden až deset let vězení a pokutu až 5000 USD. Prodej, pěstování či výroba marihuany

jsou v tomto státě závažným trestným činem. Tisíc liber (cca 450 kg) nebo jakékoli větší množství se trestá doživotím bez možnosti podmíněného propuštění. Pokud je osoba usvědčena z držení, prodeje, výroby, případně pěstování konopí, je jí odebrán řidičský průkaz na dobu šesti měsíců. Legislativa umožňující omezené lékařské použití konopí byla přijata v letech 2014 (*Carly's Law*) a 2016 (*Leni's Law*). Pro konkrétní diagnózy lze medicínsky využít i CBD olej.^{72, 110}

Arkansas – Stát povoluje od roku 2016 jen léčebné využití konopí (*Arkansas Medical Mariuana, Appendix 2016*) pro konkrétně indikovaná onemocnění. Pacienti mohou po doporučení lékaře získat v lékárnách, které jsou licencované ze strany státu, až 2,5 unce marihuany. Nadále se vedou snahy o legalizaci rekreačního užívání (včetně jakéhokoliv nakládání, držby, aj.), které je zakázáno, referendum v této věci nebylo dosud úspěšné. Držení až 1 unce marihuany se hodnotí jako přestupek s postihem až 1 roku vězení a pokutou 1000 USD. Policie vždy předpokládá, že držení více než 1 unce je určeno k prodeji a jde o závažný trestný čin, stejně jako pěstování konopí, kde se tresty pohybují od 4 až do 10 let vězení (za 1 unci). Nad 10 liber (4,5 kg) a více se trest pohybuje od 5 do 20 let a pokutou až do 50 000 USD. Pokud je marihuana prodávána do cca 300 metrů od veřejných institucí, může trest vyplhat až o 10 let výše. Jakýkoliv postih souvisí s odebráním řidičského oprávnění na 6 měsíců.^{72, 111,112}

District of Columbia - Legalizace konopí pro rekreační účely proběhla v únoru roku 2015 na základě občanské iniciativy *Marijuana Legalization and Regulation Act of 2015* z roku 2014, pro legalizaci se vyjádřilo téměř 65% voličů. Maloobchodní prodej ale není dovolen. Je dovoleno pěstování 6 rostlin konopí na osobu (ne však více než 3 dospělé rostliny) a až 12 rostlin

(ne více než 6 dospělých rostlin) v obydlí, kde je více než jedna osoba starší 21 let věku. Zákon dále povoluje držení 2 uncí marihuany od věku 21 let, množství léčebného konopí pro pacienty není zákonem limitováno. Držení produktů z konopí, jako je hašiš a konopné extrakty, je nelegální a může být trestáno až 180 dny vězení a pokutou do výše 1000 USD.^{113,114,115,116}

Kentucky - Plně nelegální léčebné i rekreační užití, vyjma CBD oleje pro léčebné využití, který je povolen od roku 2014. V roce 2015 proběhl neúspěšný pokus o legalizaci léčebného konopí. V únoru 2020 jej sněmovna akceptovala, ale v dalším legislativním procesu již z důvodu pandemie nemoci Covid-19 nebyl projednáván. Znovu má být návrh předložen v roce 2021. Jako přestupkové jednání je označeno držení 8 uncí marihuany a pěstování méně než 5 rostlin konopí.^{117,118}

Louisiana – Od roku 1991 je povoleno jen konopí pro léčebné konopí, jinak je rekreační užívání marihuany zakázáno od roku 1924. Přechovávání marihuany je považováno za přestupek, za nějž je udělována pokuta ve výši 300 USD nebo 15 dnů vězení při prvním jednání. Druhá recidiva je již trestným činem s trestem odnětí svobody na 6 měsíců a pokutou 1000 USD, každé další nedovolené jednání trestní sazbu odnětí svobody výrazně zvyšuje.^{119, 120,121}

Mississippi – Marihuana je pro rekreační účely v Mississippi zakázána. Od roku 2014 je povoleno jen užívání CBD produktů s nízkým obsahem THC pro taxativně vyjmenované diagnózy. Již v roce 1978 proběhl proces dekriminalizace držení malého množství marihuany do 1,1 unce. Teprve v průběhu roku 2020 odhlasovali voliči tohoto státu Iniciativu pro léčebné konopí, které bylo tímto aktem legalizováno.^{122,123,124}

Oklahoma – Rekreační užívání marihuany není povoleno, za licencovaných podmínek lze předepsat a získat léčebné konopí, na základě voleb z roku 2018. Od roku 2015 platí zákon, který dovoluje použití CBD oleje pro děti trpící epilepsií. Za drogové delikty umožňuje legislativa tohoto státu ukládat podmíněné tresty a po odsouzení tyto sankce vymazat z trestních rejstříků.^{125,126}

Tennessee – Stát Tennessee zakazuje rekreační užívání marihuany, nicméně dekriminlizoval držení, distribuci a prodej až půl unce. Předmětné jednání lze považovat za přestupek s trestem 1 roku odnětí svobody a pokutou do 2500 USD, stejně tak i pěstování konopí do 10 rostlin. Pokud se jedná o větší množství, tresty se mohou pohybovat od 6 až do 30 let (nejpřísnější sazba je za množství nad 300 liber - cca 136 kg) včetně pokuty až do výše 500 000 USD. Za držení, dodávku či prodej až půl unce lze trestat až rokem ve vězení a pokutou do 2 500 USD. Poměrně vysoké tresty za nedovolené pěstování konopí se odvíjí od počtu rostlin a pohybují řádově od 2 let za maximálně 20 rostlin až do 60 let odnětí svobody a pokuty 500 000 USD za pěstování více než 500 rostlin. Léčebné konopí je povoleno od roku 2015 s výhradami, tedy s tím, že lze používat jen CBD konopný olej s THC do maximální výše 0,9% THC pro určité typy nemocí na doporučení lékaře.^{72,127}

Texas – Zakazuje rekreační užívání marihuany, nicméně od roku 2014 je držení maximálně 2 uncí klasifikováno jako přestupek s trestem vězení 180 dnů, pokutou do 2000 USD a odnětím řidičského oprávnění. V roce 2015 podepsal guvernér Texasu dodatek legalizující CBD olej pro léčebné účely. Je určen pacientům s epilepsií, v roce 2019 bylo legislativně užití pro léčebné účely povoleno i pro další diagnózy. Do obsahu 0,3% THC jej lze získat bez lé-

kařského předpisu. Tendence k plné legalizaci se objevily už v roce 2015, návrhy ale byly konzervativní stranou odmítnuty. V roce 2019 byla schválena legalizace pěstování technického konopí do 0,3 % THC pro průmyslové účely a dále držení a prodej produktů s CBD bez předpisu lékaře.^{128,129}

West Virginia - Tento stát rovněž částečně dekriminalizoval držení malého množství marihuany, jde o přestupek, který je trestán maximálně 90 dní vězení a pokutou 1000 USD. Větší množství marihuany, případně pěstování rostlin konopí, distribuce a prodej jsou pak postihovány jako trestný čin s vyšší trestní sazbou, řádově se jedná o několik let odnětí svobody společně s vysokou pokutou v desítkách tisíců dolarů. V roce 2017 byl přijat senátní návrh *Act for Medical Cannabis*, kterým bylo legalizováno konopí pro léčebné účely, za podmínek, které stanoví stát.^{130,131}

ZÁVĚR

Situace v problematice konopí ve státech USA není jednotná. Federální vláda rámcově zakazuje rekreační užívání konopí, držení konopí a další nakládání s ním, nicméně jednotlivé státy v rámci svých právních předpisů k problematice konopí zaujaly různý postoj. Mnoho let je marihuana zařazena do tzv. Schedule I Drugs (Controlled Substances Act), je tedy považována za vysoce nebezpečnou látku bez jakéhokoli lékařského využití (na stejném seznamu je např. heroin nebo extáze) a jako omamná látka podléhá kontrole.²⁰

V 70. letech se v USA objevilo hnutí za dekriminalizaci konopí, o několik let později došlo k první „dekriminalizaci“ v 11 státech (počínaje Oregonem v roce 1973). Dekriminalizace spočívá v politice snížených trestů za přestupky v souvislosti s konopím. Některé státy tuto politiku označují za legalizaci, přestože se jedná o dekriminalizaci. Na konci desetiletí však na-

stal zásadní obrat a žádný stát až do roku 2001 konopí nedekriminalizoval. Úsilí o legalizaci konopí v USA zahrnovalo po mnoho let řadu volebních iniciativ až do roku 2012, ale žádná z nich do té doby neuspěla. Teprve v roce 2012 nastal zásadní průlom, když se Washington a Colorado staly prvními dvěma státy, které legalizovaly konopí pro rekreační účely. Všechny jurisdikce, které konopí legalizovaly, dovolují komerční využití a distribuci konopí, kromě District of Columbia. Držení a užívání konopí mimo léčebné účely bylo v USA k listopadu 2020 dekriminalizováno v celkem 16 státech (včetně U.S. Virgin Island) a legalizováno v dalších 15 státech (včetně státu Guam, Severní Mariany – Mariánské ostrovy a District of Columbia).

V letech 2012 až 2016 proběhla v USA na federální úrovni celkem 3 referenda k otázkám legalizace rekreačního konopí, většinou států ale nebyla akceptována. I přesto si občané celkem devíti států USA následně odhlasovali přístup k rekreačnímu užívání konopí. Mezi prvními, jak shora uvedeno, bylo Colorado a Washington, později i Aljaška, Oregon a přímo hlavní město Washington D.C. V roce 2016 se připojila Kalifornie, Maine, Nevada a Massachusetts. Mnoho států poté postupně legislativně zavedlo léčebné užívání konopí.

V průběhu roku 2018 posuzovalo celkem 21 států návrhy o možnostech legalizace rekreačního užívání marihuany pro dospělé od 21 let. V některých z nich, postupem času a na základě voleb, byla legalizace zakotvena, v jiných tendence vedly k ustanovení zvláštních komisí, které měly za úkol zpracovat studie o přínosech legalizace, právní regulaci, nastavených opatřeních a dopadech.¹³³

Z přehledové studie je patrné, že většina amerických států má nastavena konkrétní opatření, včetně zákazů užívání marihuany. Na některých veřejně dostupných místech, například v blízkosti škol, kostelů, veřejných institucí,

parků, sportovišť aj. nelze marihuanu konzumovat, ani s ní jinak nakládat. Jednotlivé státy a jejich okresy (county) mohou vlastními právními předpisy (vyhláškami) negovat legální prodej nebo držení marihuany. V oblasti léčebného konopí jsou nastolena jasná pravidla a limity (limitované množství, lékařská preskripce, taxativně stanovené diagnózy pro užívání konopí, registry uživatelů, aj.).

Statisticky se nachází více oblastí s plnou legalizací či dekriminlizací v regionech Západ a Středozápad. V mnoha státech proběhla dosud řada neúspěšných iniciativ k legalizaci rekreačního konopí a tyto státy si zachovaly svůj konzervativní postoj. To je patrné i v oblasti prohibice jiných návykových látek (např. alkohol). Postihy za nedovolené nakládání s konopím se rovněž liší stát od státu, jsou patrné značné rozdíly v sankcích, které se za totožná nelegální jednání pohybují řádově od několika dnů vězení až do desítek let odnětí svobody za současného uložení pokuty (od několika set dolarů až do statisíců dolarů) v závislosti na legislativě konkrétního státu a závažnosti jednání.

S určitostí zatím nelze jednoznačně konstatovat, jaký přínos nastal v jednotlivých státech, které plně či částečně legalizovaly konopí, ať již pro rekreační či léčebné účely, neboť se v relativně krátkém čase ještě neobjevily a objektivně nezhodnotily relevantní informace, klady a zápory legalizace. Po vzoru státu Uruguay, který byl vůbec prvním státem legalizujícím užívání marihuany, si jednotlivé státy předsevzaly využít potenciál, který konopí nabízí (léčebné účely, snížení dostupnosti jiných návykových látek než konopí, finanční profit z daňových odvodů za konopný byznys, aj.). Studií, které by stav v konkrétním státě v komparaci se situací v dalších amerických státech posuzovaly a zhodnocovaly, dosud mnoho realizováno nebylo a pokud ano, nemají, s ohledem na krátké časové období pro evaluaci, zatím příliš vypovídající hodnotu.

Konflikt zájmů/Conflict of Interests:

Autoři článku prohlašují, že v souvislosti s článkem jsou bez konfliktu zájmů.

Corresponding Author:

kpt. Ing. Tomáš Kratina,

e-mail: tomas.kratina@pcr.cz

*Policejní prezidium ČR, poštovní schránka 62/
NPC, 170 89 Praha 7*

Abstract:

Efforts to legalize cannabis, legally characterized as the status of decriminalization, legalization for medical purposes and legalization of recreational use, are more or less resonating across societies worldwide. The United States, the Federal Presidential Republic, divided into fifty states and one federal district, six dependent territories (Puerto Rico, the Northern Mariana Islands, Guam, the US Virgin Islands, American Samoa and Palmyra Atoll) and ten small islands or reefs, varies greatly in some areas. With a few exceptions, almost all states have certain degrees of legalization or decriminalization in place, but on the other hand there are states where any cannabis use is strictly forbidden. The review study maps the approach of all US states to issues of legalization or non-legalization of cannabis and its products.

Keywords:

Legalization of cannabis; Cannabis; recreational marijuana use; medical use of marijuana; The United States of America; decriminalization

LITERATURA

- 1) Statistical Groupings of States and Counties, 2013. Census. <https://www2.census.gov/geo/pdfs/reference/GARM/Ch6GARM.pdf> (accessed Jan 15, 2021).
- 2) Single Convention on Narcotic Drugs, 1961. UNODC. <http://www.unodc.org/unodc/en/treaties/single-convention.html> (accessed Jan 15, 2021).
- 3) Species of Cannabis, 2021. U.S. National Plant Germplasm System. <https://npgsweb.ars-grin.gov/gringlobal/taxonomylist?category=species&type=genus&value=Cannabis&id=2034> (accessed Feb 13, 2017).
- 4) Ranalli, P.; Venturi, G. Hemp As A Raw Material For Industrial Applications. *Euphytica* **2004**, *140* (1-2), 1-6.
- 5) Page, R. L.; Allen, L. A.; Kloner, R. A.; Carriker, C. R.; Martel, C.; Morris, A. A.; Piano, M. R.; Rana, J. S.; Saucedo, J. F. Medical Marijuana, Recreational Cannabis, and Cardiovascular Health: A Scientific Statement From the American Heart Association. *Circulation* **2020**, *142* (10), e131–e152.
- 6) Zuardi, A. W.; Crippa, J. A. S.; Hallak, J. E. C.; Moreira, F. A.; Guimaraes, F. S. Cannabidiol, a Cannabis Sativa Constituent, as an Antipsychotic Drug. *Brazilian J. Med. Biol. Res.* **2006**, *39* (4), 421–429.
- 7) Machado Bergamaschi, M.; Helena Costa Queiroz, R.; Waldo Zuardi, A.; Alexandre S. Crippa, J. Safety And Side Effects Of Cannabidiol, A Cannabis Sativa Constituent. *Curr. Drug Saf.* **2011**, *6* (4), 237-249.
- 8) Ciccone, C. D. Medical Marijuana: Just The Beginning Of A Long, Strange Trip? *Phys. Ther.* **2017**, *97* (2), 239-248.
- 9) Legality of cannabis, 2021. Wikipedia. https://en.wikipedia.org/wiki/Legality_of_cannabis (accessed Jan 15, 2021).
- 10) Ruddick, G. GW signs Sativex cannabis-based drug deal with Novartis. *The Telegraph*, April 10, 2011.
- 11) Carliner, H.; Brown, Q. L.; Sarvet, A. L.; Hasin, D. S. Cannabis Use, Attitudes, And Legal Status In The U.s: A Review. *Prev. Med.* **2017**, *104*, 13-23.
- 12) Decriminalisation in Europe? *Recent developments in legal approaches to drug use*, 2001. EMCDDA. http://eldd.emcdda.org/databases/eldd_comparative_analyses.cfm (accessed Jan 15, 2021)
- 13) Massachusetts law about marijuana, 2021. mass.gov. <https://www.mass.gov/info-details/massachusetts-law-about-marijuana> (accessed Jan 15, 2021).
- 14) The Legalization of Marijuana in Colorado:: The Impact, 2020. <https://rmhidta.org/files/D2DF/RMHIDTA%20Marijuana%20Report%202020.pdf> (accessed Jan 15, 2021)
- 15) Grant, S. M. *A Concise History of the United States of America*, 1st ed.; Cambridge University Press: Cambridge, 2012.
- 16) Burnham, W. *Introduction to the Law and Legal System of the United States*, 4th ed.; Thomson West: St. Paul, MN, 2006.
- 17) Guide to U.S. Drug Laws, 2020. American Addiction Centers Recovery.org. <https://www.recovery.org/addiction/us-drug-laws/> (accessed Jan 15, 2021).
- 18) Drugs of Abuse. A DEA Resource Guide 2017 Edition, 2017 United States Drug Enforcement Administration. www.dea.gov/documents/2020/04/13/drugs-abuse (accessed Jan 15, 2021).
- 19) Lartey, J. Jeff Sessions to crack down on legalized marijuana, ending Obama-era policy. *The Guardian*, Jan 04, 2018.
- 20) DEA - Drug Scheduling, 2021. United States Drug Enforcement Administration. <https://www.dea.gov/drug-scheduling> (accessed Jan 15, 2021).
- 21) Marijuana Policy Project - Alaska, 2021. Marijuana Policy Project. <https://www.mpp.org/issues/legislation/key-marijuana-policy-reform.pdf> (accessed Jan 15, 2021).
- 22) Marijuana Policy Project - Arizona, 2021. Marijuana Policy Project. <https://www.mpp.org/issues/legislation/key-marijuana-policy-reform.pdf> (accessed Jan 15, 2021).
- 23) Jaeger, K. Arizona Voters Approve Marijuana Legalization Ballot Measure. *Marijuana moment*, Nov 03, 2020.
- 24) Marijuana Policy Project - Colorado, 2021. Marijuana Policy Project. <https://www.mpp.org/issues/legislation/key-marijuana-policy-reform.pdf> (accessed Jan 15, 2021).
- 25) Gurman, S. Coloradans say yes to recreational use of marijuana. *The Denver Post*, Nov 06, 2012.
- 26) Miller, J. In Colo., a look at life after marijuana legalization. *The Boston Globe*, Feb 21, 2016.
- 27) Marijuana Policy Project - Hawaii, 2021. Marijuana Policy Project. <https://www.mpp.org/issues/legislation/key-marijuana-policy-reform.pdf> (accessed Jan 15, 2021).

- 28) Medical Cannabis Program, 2018. health.hawaii.gov. <https://health.hawaii.gov/medicalcannabis/> (accessed Jan 15, 2021).
- 29) Marijuana Policy Project - Idaho, 2021. Marijuana Policy Project. <https://www.mpp.org/issues/legislation/key-marijuana-policy-reform.pdf> (accessed Jan 15, 2021).
- 30) KBOI Web Staff and Associated Press. Otter vetoes cannabis oil bill. *Idaho News*, April 16, 2015.
- 31) Marijuana Policy Project - California, 2021. Marijuana Policy Project. <https://www.mpp.org/issues/legislation/key-marijuana-policy-reform.pdf> (accessed Jan 15, 2021).
- 32) US election: California voters approve marijuana for recreational use. *BBC News*, Nov 10, 2016.
- 33) Marijuana Policy Project - Montana, 2021. Marijuana Policy Project. <https://www.mpp.org/issues/legislation/key-marijuana-policy-reform.pdf> (accessed Jan 15, 2021).
- 34) Marijuana Policy Project - Nevada, 2021. Marijuana Policy Project. <https://www.mpp.org/issues/legislation/key-marijuana-policy-reform.pdf> (accessed Jan 15, 2021).
- 35) Nevada Medical Marijuana Act, Question 9, 2000. Ballotpedia. [https://ballotpedia.org/Nevada_Medical_Marijuana_Act,_Question_9_\(2000\)](https://ballotpedia.org/Nevada_Medical_Marijuana_Act,_Question_9_(2000)) (accessed Jan 15, 2021).
- 36) Marijuana Policy Project – New Mexico, 2021. Marijuana Policy Project. <https://www.mpp.org/issues/legislation/key-marijuana-policy-reform.pdf> (accessed Jan 15, 2021).
- 37) New Mexico approves medical use of marijuana. *Reuters*, April 03, 2007.
- 38) Russo, C. H. New Mexico Decriminalizes Possession Of Marijuana. *Huffpost*, April 04, 2019.
- 39) Marijuana Policy Project - Oregon, 2021. Marijuana Policy Project. <https://www.mpp.org/issues/legislation/key-marijuana-policy-reform.pdf> (accessed Jan 15, 2021).
- 40) Schlosser, E. 2005. „The Politics Of Pot: A Government In Denial“. *Rolling Stone*. Archived from the original on 2008-07-25. Retrieved 2008-12-17.
- 41) Marijuana Policy Project - Utah, 2021. Marijuana Policy Project. <https://www.mpp.org/issues/legislation/key-marijuana-policy-reform.pdf> (accessed Jan 15, 2021).
- 42) Winslow, B. House passes medical marijuana bill that lets Utah grow weed for terminally ill patients. *FOX13*, Feb 13, 2018.
- 43) *Wyoming Laws & Penalties*, 2021. National Organization for the Reform of Marijuana Laws. <https://norml.org/laws/wyoming-penalties-2> (accessed Jan 15, 2021).
- 44) National Organization for the Reform of Marijuana Laws, 2021. Wikipedia. https://en.wikipedia.org/wiki/National_Organization_for_the_Reform_of_Marijuana_Laws (accessed Jan 15, 2021). *Archived from the original*, 2018. https://en.wikipedia.org/wiki/National_Organization_for_the_Reform_of_Marijuana_Laws
- 45) Marijuana Policy Project - Washington, 2021. MPP. <https://www.mpp.org/issues/legislation/key-marijuana-policy-reform.pdf> (accessed Jan 15, 2021).
- 46) Washington State Medical Use of Marijuana Act. Initiative No. 692 of February 26, 1998, 1998. Secretary of State. <https://www.sos.wa.gov/elections/initiatives/text/i692.pdf> (accessed Jan 15, 2021).
- 47) Marijuana Policy Project - Illinois, 2021. Marijuana Policy Project. <https://www.mpp.org/issues/legislation/key-marijuana-policy-reform.pdf> (accessed Jan 15, 2021).
- 48) Petrella, D. Illinois House approves marijuana legalization bill backed by Gov. J.B. Pritzker. *Chicago Tribune*, May 31, 2019.
- 49) Marijuana Policy Project - Indiana, 2021. Marijuana Policy Project. <https://www.mpp.org/issues/legislation/key-marijuana-policy-reform.pdf> (accessed Jan 15, 2021).
- 50) Moore, Ch. Indiana Legalizes Medical CBD Oil, Again. *Merry Jane News*, March 22, 2018.
- 51) Marijuana Policy Project - Iowa, 2021. Marijuana Policy Project. <https://www.mpp.org/issues/legislation/key-marijuana-policy-reform.pdf> (accessed Jan 15, 2021).
- 52) House File 2598 with letter from Governor of Iowa, Kim Reynolds. Iowa State Legislature, 2020. Iowa Legislature. <https://www.legis.iowa.gov/legislation/BillBook?ga=88&ba=HF2589> (accessed Jan 15, 2021).
- 53) Marijuana Policy Project – South Dakota, 2021. MPP. v (accessed Jan 15, 2021).
- 54) South Dakota Initiated Measure 26, Medical Marijuana Initiative (2020), 2020. Ballotpedia. [https://ballotpedia.org/South_Dakota_Initiated_Measure_26,_Medical_Marijuana_Initiative_\(2020\)](https://ballotpedia.org/South_Dakota_Initiated_Measure_26,_Medical_Marijuana_Initiative_(2020)) (accessed Jan 15, 2021).
- 55) Marijuana Policy Project - Kansas, 2021. Marijuana Policy Project. <https://www.mpp.org/issues/legislation/key-marijuana-policy-reform.pdf> (accessed Jan 15, 2021).

- 56) Kansas: New Law Excludes CBD From The Criminal Code, 2018. National Organization for the Reform of Marijuana Laws. <https://norml.org/news/2018/05/17/kansas-new-law-excludes-cbd-from-the-criminal-code> (accessed Jan 15, 2021).
- 57) Marijuana Policy Project - Michigan, 2021. Marijuana Policy Project. <https://www.mpp.org/issues/legislation/key-marijuana-policy-reform.pdf> (accessed Jan 15, 2021).
- 58) Angell, T. Michigan Voters Approve Marijuana Legalization. *Forbes*, Nov 06, 2018.
- 59) Marijuana Policy Project - Minnesota, 2021. Marijuana Policy Project. <https://www.mpp.org/issues/legislation/key-marijuana-policy-reform.pdf> (accessed Jan 15, 2021).
- 60) Dayton signs bill legalizing medical marijuana in Minnesota, 2014. *StarTribune*. <https://www.startribune.com/dayton-signs-bill-legalizing-medical-marijuana-in-minnesota/261099931/> (accessed Jan 15, 2021).
- 61) Marijuana Policy Project - Missouri, 2021. Marijuana Policy Project. <https://www.mpp.org/issues/legislation/key-marijuana-policy-reform.pdf> (accessed Jan 15, 2021).
- 62) Missouri Becomes 19th State To Decriminalize Marijuana Possession, 2014. Marijuana Policy Project. <https://blog.mpp.org/prohibition/missouri-becomes-19th-state-to-decriminalize-marijuana-possession/> (accessed Jan 15, 2021).
- 63) Marijuana Policy Project - Nebraska, 2021. Marijuana Policy Project. <https://www.mpp.org/issues/legislation/key-marijuana-policy-reform.pdf> (accessed Jan 15, 2021).
- 64) Marijuana Policy Project - Ohio, 2021. Marijuana Policy Project. <https://www.mpp.org/issues/legislation/key-marijuana-policy-reform.pdf> (accessed Jan 15, 2021).
- 65) Ohio Laws & Penalties, 2021. National Organization for the Reform of Marijuana Laws. <https://norml.org/laws/ohio-penalties-2> (accessed Jan 15, 2021).
- 66) Provance, J. Gov. Kasich signs medical marijuana law. *The Blade*, June 09, 2016.
- 67) Marijuana Policy Project - North Dakota, 2021. Marijuana Policy Project. <https://www.mpp.org/issues/legislation/key-marijuana-policy-reform.pdf> (accessed Jan 15, 2021).
- 68) Marijuana Policy Project - Wisconsin, 2021. Marijuana Policy Project. <https://www.mpp.org/issues/legislation/key-marijuana-policy-reform.pdf> (accessed Jan 15, 2021).
- 69) Gov. Walker Renaming Wisconsin Act 267 „Lydia’s Law“ in Honor of Girl, 7, 2014. <https://www.wsaw.com/home/headlines/Gov-Walker-Renaming-Wisconsin-Act-267-Lydia-Law-in-Honor-of-Girl-7-260114491.html>
- 70) Marijuana Decriminalization Bill Passes. *NBC Connecticut*, June 07, 2011.
- 71) Connecticut Laws & Penalties, 2021. National Organization for the Reform of Marijuana Laws. https://norml.org/laws/connecticut-penalties?category_id=849 (accessed Jan 15, 2021).
- 72) Holland, J. *The Pot Book: A Complete Guide to Cannabis*, 1st ed.; Park Street Press: Rochester, 2010.
- 73) Delaware governor signs bill making it the 16th state to legalize medical marijuana, 2011. *The Union*. <https://www.theunion.com/news/delaware-becomes-16th-medical-marijuana-state/> (accessed Jan 15, 2021).
- 74) Markell signs Delaware marijuana decriminalization bill, 2015. *Delaware online*. <https://eu.delawareonline.com/story/firststatepolitics/2015/06/18/senate-debate-marijuana/28927757/> (accessed Jan 15, 2021).
- 75) Cotterell, B. Florida governor signs law allowing limited medical marijuana use. *Reuters*, June 16, 2014.
- 76) Florida Laws & Penalties, 2019. National Organization for the Reform of Marijuana Laws. <https://norml.org/laws/florida-penalties> (accessed Jan 15, 2021).
- 77) Florida Local Decriminalization, 2021. National Organization for the Reform of Marijuana Laws. <https://norml.org/laws/local-decriminalization/florida-local-decriminalization/> (accessed Jan 15, 2021).
- 78) Bluestein, G. Medical marijuana is now legal in Georgia.. *The Atlanta Journal-Constitution*, April 16, 2015.
- 79) Georgia Local Decriminalization, 2019. National Organization for the Reform of Marijuana Laws. <https://norml.org/laws/local-decriminalization/georgia-local-decriminalization/> (accessed Jan 15, 2021).
- 80) Capelouto, J.D. Chamblee decriminalizes marijuana possession. *The Atlanta Journal-Constitution*, Sept 18, 2019.
- 81) South Carolina Laws and Penalties, 2021. National Organization for the Reform of Marijuana

- Laws. <https://norml.org/laws/south-carolina-penalties-2> (accessed Jan 15, 2021).
- 82) South Carolina Medical Marijuana Bill Signed by Gov. Nikki Haley, 2016. *TheDailyChronic.net*. <http://www.thedailychronic.net/2014/32945/south-carolina-medical-marijuana-bill-signed-by-gov-nikki-haley/>
- 83) Maine Office of Substance Abuse *Decriminalization of Marijuana and the Maine Criminal Justice System - A Time/Cost Analysis, 1979*, 1st ed.; National Institute of Justice/ NCJRS paper reproduction: Rockville, 1979.
- 84) Maine Legalizes Recreational Marijuana, 2021. National Organization for the Reform of Marijuana Laws. <https://norml.org/blog/2016/11/09/maine-legalizes-recreational-marijuana/> (accessed Jan 15, 2021).
- 85) Erin, C, 2014. O'Malley signs 'Jake's Law,' marijuana decriminalization. *The Baltimore Sun*. http://articles.baltimoresun.com/2014-04-14/news/bs-md-new-laws-20140414_1-decriminalization-bill-marijuana-decriminalization-jake-owen (accessed Jan 15, 2021).
- 86) Aaron, G.; Fenit, N. The first players in Maryland's medical marijuana industry have political ties. *The Washington Post*, Aug 31, 2016.
- 87) Cox, E. Amid talk of legalization, Maryland's medical cannabis industry expands. *The Washington Post*, Sept 08, 2019.
- 88) Janslow, R. Medical marijuana law passes in Massachusetts. *CBS News*, Nov 07, 2012.
- 89) The Bay State Is Doing The Right Things!, 2015. *web.archive*. <https://web.archive.org/web/20150524050339/http://nevergetbusted.com/marijuana-laws-massachusetts/> (accessed Jan 15, 2021).
- 90) Recreational Marijuana Passes In Massachusetts, 2016. *Hartford Courant*. <http://www.courant.com/politics/elections/hc-legal-marijuana-referendums-20161108-story.html> (accessed Jan 15, 2021).
- 91) New Hampshire legalizes medical marijuana, 2013. *NY Daily News*. <http://www.nydailynews.com/news/national/new-hampshire-legalizes-medical-marijuana-article-1.1406982> (accessed Jan 15, 2021).
- 92) The Hemp Store, 2020. *NHHempstore*. <https://www.nhhempstore.com/who-is-the-hemp-store-about-us> (accessed Jan 15, 2021).
- 93) New Jerseyans Support Marijuana Legalization, Expungement, Taxation, 2018. *Rutgers-Eagleton Poll*. <https://eagletonpoll.rutgers.edu/NJ-marijuana-October2018/>
- 94) Williams, J. Recreational Marijuana Coming to New Jersey? Lawmaker Introduces Legislation to Legalize Pot. *Newsweek*, May 20, 2017.
- 95) Voytko, L. New York Decriminalizes Recreational Marijuana, Falls Short Of Governor's Goal To Legalize. *Forbes*, July 29, 2019.
- 96) Campbell, J. Cuomo signs New York's medical marijuana bill. *USA Today*, July 07, 2014.
- 97) McKinley, J.; Mueller, B. New York Moves Toward Legal Marijuana With Health Dept. Endorsement. *The New York Times*, June 18, 2018.
- 98) Stauffer, H. Medical marijuana in Pennsylvania: Everything you want to know, but are afraid to ask. *Lancaster online*, April 17, 2016.
- 99) Jaeger, K. Pennsylvania Governor Again Calls On Lawmakers To Legalize Marijuana. *Marijuana Moment*, Oct 13, 2020.
- 100) Members of Rhode Island cannabis church arrested on marijuana charges, 2016. *Turnto10*. <https://turnto10.com/news/local/members-of-rhode-island-cannabis-church-arrested-on-marijuana-charges> (accessed Jan 15, 2021).
- 101) Marijuana Policy Project – Rhode Island, 2021. *Marijuana Policy Project*. <https://www.mpp.org/issues/legislation/key-marijuana-policy-reform.pdf> (accessed Jan 15, 2021).
- 102) House committee kills medical marijuana bill, 2015. *WRAL*. <https://www.wral.com/house-committee-kills-medical-marijuana-bill/14539191/> (accessed Jan 15, 2021).
- 103) McCrory signs CBD oil bill into law, 2015. *Wncn.com*. <http://wncn.com/2015/07/17/cbd-oils-a-strain-of-medical-marijuana-now-legal-in-north-carolina/> (accessed Jan 15, 2021).
- 104) Vermont Expands State Medi-Pot Law - Legislatures In Connecticut, Rhode Island Also Endorse Medical Cannabis, 2007. *National Organization for the Reform of Marijuana Laws*. <https://norml.org/news/2007/06/07/vermont-expands-state-medi-pot-law-legislatures-in-connecticut-rhode-island-also-endorse-medical-cannabis> (accessed Jan 15, 2021).
- 105) Vermont lawmakers to take up marijuana legalization again as early as this week: Last year's bill remains active and can be voted on as early as Thursday, 2018. *The Cannabist*. <http://www.thecannabist.co/2018/01/02/vermont-marijuana-legalization-legislation-3/95746/> (accessed Jan 15, 2021).

- 106) Carter, B. Vermont House votes to legalize marijuana. *The Hill*, Jan 04, 2018.
- 107) Lopez, G. Virginia just decriminalized marijuana. *Vox*, April 13, 2020.
- 108) Coghill, A. The First Medical Marijuana Dispensary in Virginia Opens This Month. *Dogwood*, Aug 10, 2020.
- 109) Marijuana extracts OK'd for epilepsy treatment in Va, 2015. *WTVR.com*. <https://www.wtvr.com/2015/02/18/marijuana-extracts-okd-for-epilepsy-treatment-in-va/> (accessed Jan 15, 2021).
- 110) Bill to reduce marijuana penalties in Alabama advances, 2019. *al.com*. <https://www.al.com/news/2019/04/bill-to-reduce-marijuana-penalties-in-alabama-advances.html> (accessed Jan 15, 2021).
- 111) Arkansas Laws and Penalties, 2020. National Organization for the Reform of Marijuana Laws. <https://norml.org/laws/arkansas-penalties/> (accessed Jan 15, 2021).
- 112) Arkansas Medical Cannabis Act, Issue 7 (2016), 2020. *Ballotpedia*. [https://ballotpedia.org/Arkansas_Medical_Cannabis_Act,_Issue_7_\(2016\)](https://ballotpedia.org/Arkansas_Medical_Cannabis_Act,_Issue_7_(2016)) (accessed Jan 15, 2021).
- 113) Noble, A. D.C. Council approves bill decriminalizing marijuana. *The Washington Times*, March 04, 2014.
- 114) Medical marijuana now legal, 2010. *The Washington Post* http://voices.washingtonpost.com/dc/2010/07/medical_marijuana_now_legal.html (accessed Jan 15, 2021).
- 115) Lopez, G.. Despite congressional threats, DC Council is definitely moving forward on legal marijuana. *Vox*, Jan 14, 2015.
- 116) Moyer, J, W. D.C. arrests for public use of marijuana nearly tripled last year. *The Washington Post*, July 11, 2017.
- 117) Null, J. Kentucky Baptists Take Credit for Failure of Medical Marijuana Bills, 2015. *WKMS*. <http://wkms.org/post/kentucky-baptists-take-credit-failure-medical-marijuana-bills> (accessed Jan 15, 2021).
- 118) Marijuana Policy Project - Kentucky, 2021. Marijuana Policy Project. <https://www.mpp.org/issues/legislation/key-marijuana-policy-reform.pdf> (accessed Jan 15, 2021).
- 119) Marijuana Policy Project - Louisiana, 2021. Marijuana Policy Project. <https://www.mpp.org/issues/legislation/key-marijuana-policy-reform.pdf> (accessed Jan 15, 2021).
- 120) Bobby Jindal signs marijuana bills that reform criminal penalties, medical marijuana access, 2015. *Nola.com*. https://www.nola.com/news/politics/article_4d764e88-80bd-5409-bf58-da-40cbd9b493.html (accessed Jan 15, 2021).
- 121) Louisiana launching medical marijuana after years of waiting, 2019. *PBS News Hour*. <https://www.pbs.org/newshour/nation/louisiana-launching-medical-marijuana-after-years-of-waiting> (accessed Jan 15, 2021).
- 122) Limited Medical Marijuana Law Takes Effect in Mississippi, 2016. *TheDailyChronic.net*. <http://www.thedailychronic.net/2014/34184/limited-medical-marijuana-law-takes-effect-in-mississippi/>
- 123) Easterwood, G. Mississippi medical marijuana vote: Initiative 65, 65A or neither, 2020. *WKR-G-TV*. <https://www.wkrg.com/top-stories/mississippi-medical-marijuana-vote-initiative-65-65a-or-neither/> (accessed Jan 15, 2021).
- 124) Jaeger, K. Mississippi Medical Marijuana Ballot Language Threatens To Confuse Voters With Two Questions. *Marijuana moment*, Sept 16, 2020.
- 125) New medical marijuana petition filed for Oklahoma vote. *Tulsa World*. http://www.tulsaworld.com/news/government/new-medical-marijuana-petition-filed-for-oklahoma-vote/article_cb45779b-fdcd-53a4-984b-436dc9724ca3.html (accessed Jan 15, 2021).
- 126) Ross, P. Marijuana Legalization Oklahoma: Gov. Fallin Signs Bill Allowing Clinical Trials Of Medical Cannabis Derivative. *ibtimes*, April 30, 2015.
- 127) Marijuana Policy Project - Tennessee, 2021. Marijuana Policy Project. <https://www.mpp.org/issues/legislation/key-marijuana-policy-reform.pdf> (accessed Jan 15, 2021).
- 128) Herskovitz, J. Houston area to decriminalize some low-level marijuana possession. *Reuters*, Feb 16, 2017.
- 129) Texas Laws & Penalties, 2019. National Organization for the Reform of Marijuana Laws. <https://norml.org/laws/item/texas-penalties-2> (accessed Jan 15, 2021).
- 130) Thomas, A. Senate passes medical marijuana bill. *Metro News*, March 29, 2017.
- 131) West Virginia Laws and Penalties, 2021. National Organization for the Reform of Marijuana Laws. <https://norml.org/laws/west-virginia-penalties-2> (accessed Jan 15, 2021).
- 132) Marijuana Policy Project – West Virginia, 2021. Marijuana Policy Project. <https://www.mpp.org/issues/legislation/key-marijuana-policy-reform.pdf> (accessed Jan 15, 2021).
- 133) Marijuana overview, 2019. <https://www.ncsl.org/research/civil-and-criminal-justice/marijuana-overview.aspx#Decriminalization> (accessed Jan 15, 2021).